

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Т. І. Сліпуха, здобувач
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
e-mail: dubrova17@ukr.net

Анотація. Значення транспорту для будь-якої країни являється найважливішою та найпотужнішою галуззю. Він виконує в нашій державі важливі економічні, соціально-політичні й культурні функції. Транспортний комплекс України поєднує в собі різні види транспорту, такі як: морський та річковий, автомобільний, залізничний, авіаційний, трубопровідний. В статті проаналізовано кількість перевезених вантажів, та пасажирів за останні роки. В транспортній системі України основний обсяг перевезень вантажів здійснюється залізничним, автомобільним транспортом. Розвиток інтеграційних процесів та зростання конкуренції на ринку транспортних послуг вимагає нових підходів до розвитку транспортних відносин, створенню нових технологій та підвищенню якості послуг.

У роботі наведено графічні залежності у % відповідного періоду попередніх років. Статистичний аналіз транспортної галузі надасть реальні результати основних задач та проблем, які виникають при перевезеннях різними видами транспорту. Стаття присвячена аналізу окремих показників розвитку транспортної системи України. Особлива увага приділена експорту та імпорту вантажів як ключових складових зовнішньоекономічної діяльності транспорту.

Ключові слова: **транспорт, економіка, логістика, вантажні перевезення, пасажирські перевезення, інвестиції, міжнародні договори, тарифна політика**

Постановка проблеми. Загальна транспортна мережа України охоплює 21,7 тис. км залізничних колій, 165,8 тис. км автомобільних доріг з твердим покриттям, 39,8 тис. км газопроводів та 1,0 тис. аміакопроводів, 4,8 тис. км магістральних нафтопроводів, 2,2 тис. км експлуатаційних річкових судноплавних шляхів з виходом до Азовського та Чорного морів. Найбільша кількість перевезень здійснюється наземними видами транспорту (68% – автомобільним, 24% – залізничним).

Статистична реальність транспортної галузі починаючи з 2005 року зменшилась у 5 разів. Темпи скорочення внутрішніх перевезень порівняно з 2005 року становлять на 25,4% менше. Відповідно темпи скорочення внутрішніх перевезень були більшими. В свою чергу зменшення обсягів перевезень призвело транспортну галузь України до значного скорочення доходів та відповідного занепаду транспортної інфраструктури. Основними проблемами у транспортній галузі є: поганий стан доріг; митна інфраструктура; тарифна політика; відсутність транспортних терміналів.

Аналізуючи проблематику в транспортній галузі України, поганий стан доріг України не відповідає не лише міжнародним вимогам, але й внутрішнім стандартам всередині нашої держави. Такий стан доріг значно збільшує час доставки, призводить до зносу автотранспорту при різних темпах навколишнього середовища та збільшує використання палива при перевезенні вантажів.

В зв'язку з тим, що інші країни мають більш розвинуту транспортну інфраструктуру в зв'язку з цим перерозподіл транспортних потоків працює не на користь України.

Аналіз останніх досліджень. Вагомий внесок у розвиток теоретичних та методологічних аспектів вивчення транспортної галузі України зробили такі відомі учені, як О. Бакаєв, І. Бакаєва, О. Котлубай, Ю. Кулаєв, Ю. Кутах, І. Малярчук, В. Ревенко, С. Пирожков, Ю. Цветов та інші науковці. Дослідження теоретичних та практичних аспектів статистичного аналізу автомобільного транспорту відображені в працях провідних фахівців, зокрема: Я. Гнатика, В. Маслія, Е. Петрової, О. Ганченко, І. Алексеєвої, М. Макаренка, І. Калачової, Д. Прейгера, О. Собкевича, О. Ємельянової, Г. Голубової.

Метою досліджень є статистичний аналіз транспортної галузі України при перевезенні вантажів та пасажирів.

Результати досліджень. На українському ринку перевізників автомобільний транспорт є основним видом транспорту в освоєнні пасажиропотоків, його питома вага в загальному пасажирообороті країни у 2017 р. становить 38,2%. За період 2005-2017 рр. попит на перевезення пасажирів автомобільним транспортом зріс на 30,8%, а пасажирооборот на 70,1%. Зазначено, що в цей період відбувся перерозподіл суб'єктів ринку, що пропонують пасажирські послуги в бік скорочення автоперевізників державної форми власності [2, 4, 5].

Структура потреб населення у внутрішніх перевезеннях має вигляд: міжміське сполучення – 4,4%, приміське – 18,6%, міське сполучення – 77,0% і задовольняється повністю. При цьому відмічено, що у 2013 р. перевезення пасажирів автомобільним транспортом у міжнародному сполученні становить лише 0,04% від

загального обсягу ринку. Разом із задоволенням потреб населення у пасажирських перевезеннях існує очевидний дефіцит якості, комфорту та безпеки на всіх видах транспортних засобів [1, 6, 7]. На рис. 1 представлено вантажооборот підприємств при перевезенні.

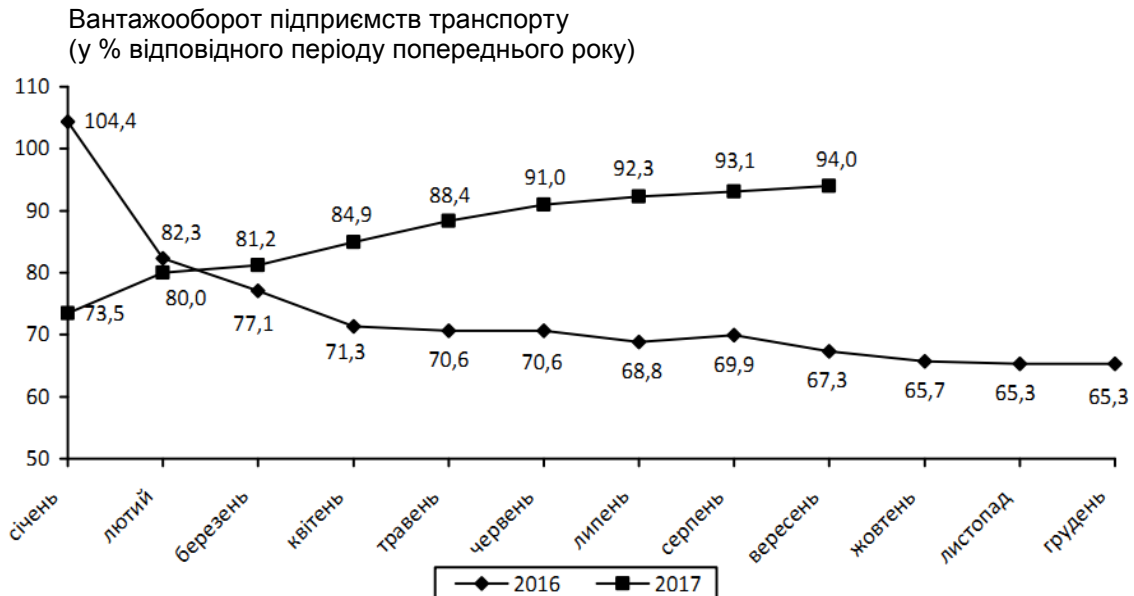

Рис. 1. Вантажооборот підприємств транспорту у % відповідного періоду попереднього року.

Аналізуючи графік рис. 1 підприємств транспорту спостерігається тенденція збільшення перевезених вантажів порівняно з 2016 з 2017 років до 94%.

Динамічний розвиток зовнішньої складової ринку автотранспортних послуг України характеризується розширенням кола країн-торговельних партнерів (із 150 у 2005 р. до 163 у 2017р.), змінами в структурі країн-експортерів в бік збільшення частки країн СНД, і навпаки – скороченні частки країн СНД в імпорті вантажів [2, 4]. Встановлено, що транзитне перевезення вантажів автомобільним транспортом за період з 2005 р. по 2017 р. зросло майже у 8 разів. Щорічно середнє збільшення обсягу транзитних перевезень вантажів автомобільним транспортом України складало 618,61 тис. т. У цей же час, у загальному обсязі транзитних вантажопотоків України частка автомобільного транспорту зросла з 0,3% у 2005 р. до 4,7% у 2017 р., і засвідчує підвищення рівня використання транзитного потенціалу автомобільного транспорту [1, 2, 4]. Підприємствами перевезено 4883,1 тис.т. вантажів, що становить 114,3% від обсягу січня 2016 р.

Введення нового Закону України «Про автомобільний транспорт» та зміни згідно вимог в транспортній галузі України у

січні-вересні 2017р. пасажирооборот зріс в обсязі 2308,9 млн. пас. км, що становить 121,7% від обсягу січня-вересня 2016 року [1, 3, 4].

1. Вантажні перевезення.

	Вантажооборот		Перевезено вантажів	
	млн.ткм	у % до січня-вересня 2016 р.	тис. т	у % до січня-вересня 2016 р.
Транспорт	1235,9	94,0	4883,1	114,3
Автомобільний	1235,1	94,0	4881,6	114,3
Авіаційний	0,8	933,3	1,5	1541,0

На ринку пасажирських перевезень функціонують близько 25 тис. ліцензованих перевізників, які мають у своєму підпорядкуванні понад 111,6 тис. автобусів різних марок. Попри високий рівень конкуренції на ринку пасажирських автоперевезень, понад 25% загального пробігу пасажирських автобусів здійснюється без пасажирів, що свідчить про нераціональність організації пасажироперевезень [1, 3, 4].

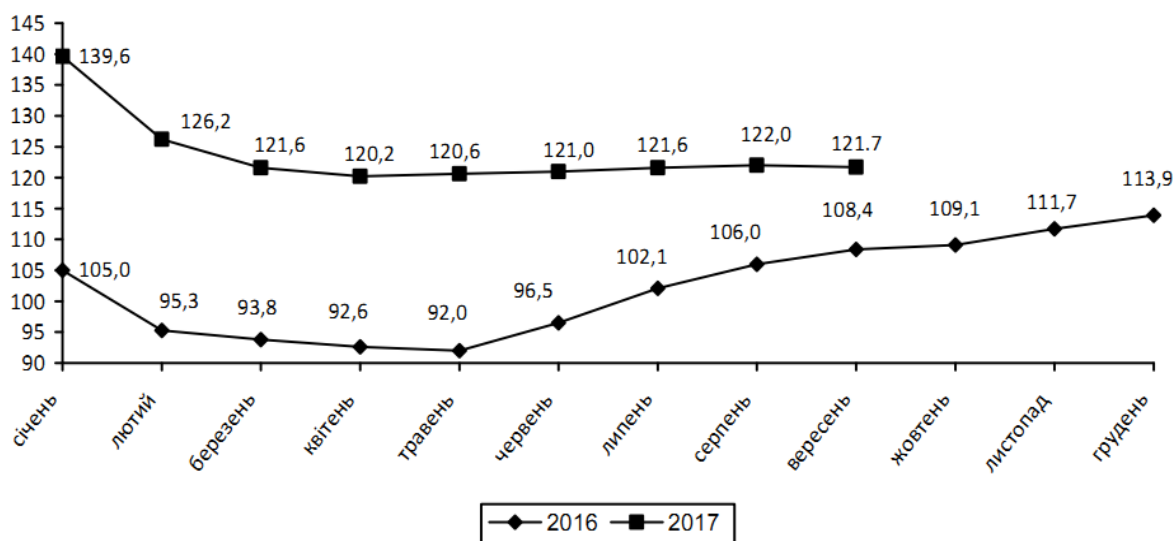

Рис. 2. Пасажирооборот підприємств транспорту.

Послугами пасажирського транспорту скористались 71,6 млн. пасажирів 102,9% від обсягу січня-вересня 2016р.

2. Пасажирські перевезення.

	Пасажирооборот		Перевезено пасажирів	
	млн.пас.км	у % до січня-вересня 2016 р.	тис.	у % до січня-вересня 2016 р.
Транспорт	2308,9	121,7	71632,6	102,9
Автомобільний	1810,0	108,4	64415,9	102,6
Авіаційний	458,5	244,3	246,6	195,1
Тролейбусний	40,4	104,0	6970,1	104,0

Обсяги пасажирських перевезень у січні-вересні 2017 року склали 64,4 млн. пасажирів або 102,6% від обсягу січня-вересня 2016 р., пасажирооборот склав 1810 млн. пас. км., або 108,4% від обсягу січня-вересня 2016 р. [1, 3, 4]. Статистика вантажних перевезень підприємствами по Київській області показана на рис. 3.

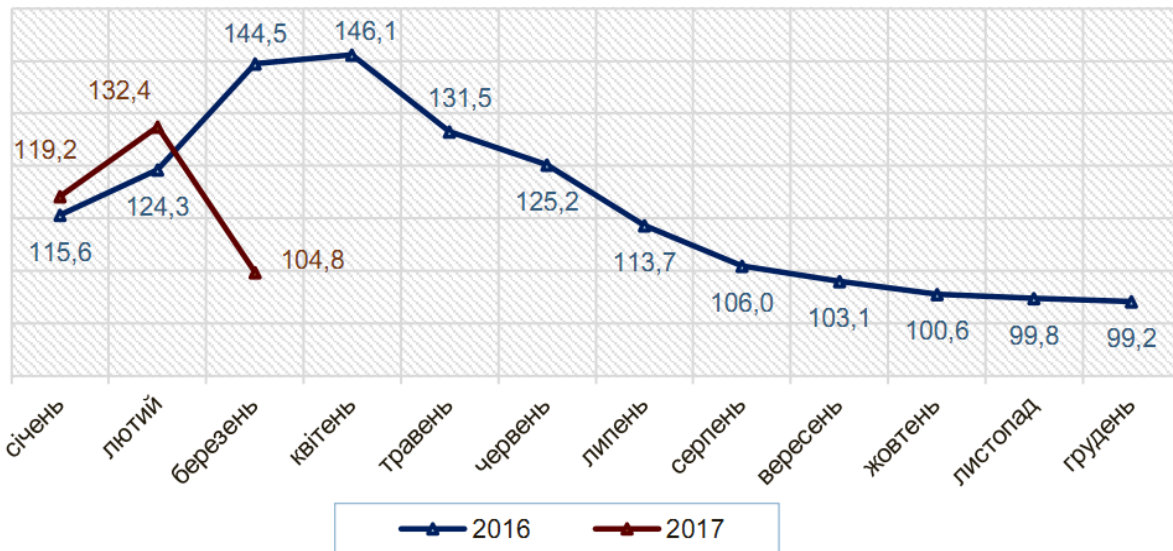

Рис. 3. Вантажні перевезення підприємств транспорту.

За обсягами вантажних перевезень автомобільним транспортом у січні-березні серед регіонів України Київської області посіла 2 місце.

Висновки

В Україні існують стартові умови для створення та формування сучасної системи транспортних комунікацій, яка і відповідає вимогам Європейським вимогам. Вигідне георозташування країни, наявність міжнародних транспортних коридорів, достатня ресурсна база, відповідний розвиток техніки, наявність кваліфікованого трудового персоналу, наявність науково-технічних, конкурентоспроможних вигідних природно-кліматичних умов, зацікавленість іноземних інвесторів у розміщенні капіталу України. Стійка тенденція до визнання України світовими компаніями та товариствами, з якою бажаючі стабільні ділові та партнерські відносини на довготривалій основі. Транспортна галузь України потребує значних капіталовкладень та інвестицій, які дадуть можливість мати великий рівень прибутковості, вчасно мати ступені ризику та можливість розраховувати на підтримку світових фінансових структур.

Перспективи розвитку транспортної системи України залежать не тільки від розвитку світової економіки, а також від здатності транспортної галузі України вчасно реорганізувати роботу а

прийняти основні зміни до Закону «Про Автомобільний транспорт» та адаптувати свої структури до нових вимог ЄС. Транспортна галузь України, як інфраструктурна галузь економіки має забезпечуватись статистичним супроводом у частині аналізу її стану та розвитку.

Список літератури

1. Давиденко А., Кащенко Ю. Розвиток міжнародного транспортного сполучення України. Економіка України. 1999. № 8. С. 9–14.
2. Гречка Ольга Віталіївна. Статистичний аналіз ринку послуг автомобільного транспорту. Дисертація канд. екон. наук: 08.00.10, Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Київ. 2015. 200 с.
3. www.kyivobl.ukrstat.gov.ua. Держстат Головне управління статистики у Київській обл. Експрес-випуск у Київській обл. 23.10.2017. № 11-05/614.
4. Овчар П. А., Савченко Л. А. Особливості імплементації державою європейських вимог щодо законодавства в галузі автомобільного транспорту: монографія. Київ. Аспект-Поліграф. 2016. 571 с.
5. Воронков О. А., Rogovskiy I. L. Оцінка ефективності транспортно-технологічних систем у галузі рослинництва. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: динаміка, міцність та проектування машин і приладів. Львів. 2017. № 866. С. 121–126.
6. Воронков О. А., Rogovskiy I. L. Загальні принципи створення системи управління транспортними потоками перевезення зернового збіжжя. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: техніка та енергетика АПК. Київ. 2017. Вип. 258. С. 390–399.
7. Воронков О. А., Rogovskiy I. L. Варіанти структурних рішень системи управління транспортними потоками перевезення зернового збіжжя. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: техніка та енергетика АПК. Київ. 2017. Вип. 262. С. 361–367.

References

1. Davydenko, A., Kashchenko, Yu. (1999). Development of international transport of Ukraine. Economy of Ukraine. No 8. 9–14.
2. Buckwheat, Olga Vitalevna. (2015). Statistical analysis of the market of road transport services. Thesis Cand. Ekon. Sciences: 08.00.10 State. The Universities of Kiev. Nat. Ekon. Un-t named Vadym Hetman. Kyiv. 200.
3. www.kyivobl.ukrstat.gov.ua. (2017). State statistics the Department of statistics in Kyiv region Express in the Kiev region. 23.10.2017. No 11-05/614.
4. Ovchar, P. A., Savchenko L. A. (2016). Features of implementation of government requirements of the European legislation in field of motor transport: monograph. Kiev. Aspekt-Poligraf. 571.
5. Voronkov, O. A., Rogovski, I. L. (2017). Evaluation of the effectiveness of transport and technological systems in crop production. Herald of National University "Lviv Polytechnic". Series: dynamics, strength and design of machines and devices. Lviv. No 866. 121–126.
6. Voronkov, O. A., Rogovski, I. L. (2017). General principles of creation of control systems of transport streams transport grain bread. Scientific Herald of National University of Life and Environmental Science of Ukraine. Series: Technique and energy of APK. Kiev. Vol. 258. 390–399.

7. Voronkov, O. A., Rogovski, I. L. (2017). Options of structural solutions of the system of management of transport flows transport grain bread. Scientific Herald of National University of Life and Environmental Science of Ukraine. Series: Technique and energy of APK. Kiev. Vol. 262. 361–367.

СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ТРАНСПОРТНОЙ ОТРАСЛИ В УКРАИНЕ

Т. И. Слипуха

Аннотация. *Значение транспорта для любой страны является важнейшей и самой мощной отраслью. Он выполняет в нашем государстве важные экономические, социально-политические и культурные функции и. Транспортный комплекс Украины объединяет в себе различные виды транспорта, такие как: морской и речной, автомобильный, железнодорожный, авиационный, трубопроводный. В статье проанализированы количество перевезенных грузов и пассажиров за последние годы. В транспортной системе Украины основной объем перевозок грузов осуществляется железнодорожным, автомобильным транспортом. Развитие интеграционных процессов и роста конкуренции на рынке транспортных услуг требует новых подходов к развитию транспортных отношений, созданию новых технологий и повышению качества услуг.*

В работе приведены графические зависимости в% соответствующего периода предыдущих лет. Статистический анализ транспортной отрасли предоставит реальные результаты основных задач и проблем, возникающих при перевозках различными видами транспорта. Статья посвящена анализу отдельных показателей развития транспортной системы Украины. Особое внимание уделено экспорта и импорта грузов как ключевых составляющих внешнеэкономической деятельности транспорта.

Ключевые слова: *транспорт, экономика, логистика, грузовые перевозки, пассажирские перевозки, инвестиции, международные договоры, тарифная политика*

STATISTICAL ANALYSIS OF TRANSPORT INDUSTRY IN UKRAINE

T. I. Slipukha

Annotation. *The meaning of transport for any country is the most important and most powerful branch. He carries out important economic, socio-political and cultural functions in our country. The transport complex of Ukraine combines various types of transport, such as: sea and river, automobile, railways, aviation, pipelines. The article analyzes the number of transported cargoes and passengers in recent years. In the transport system of Ukraine, the main volume of cargo transportation*

is carried out by railway, road transport. The development of integration processes and the growth of competition in the market of transport services requires new approaches to the development of transport relations, the creation of new technologies and the improvement of service quality.

Graphical dependencies in% of the corresponding period of previous years are given in the work. The statistical analysis of the transport industry will provide real results for the main tasks and problems that arise in the transport of various types of transport. The article is devoted to the analysis of individual indicators of the development of the transport system of Ukraine. Particular attention is paid to the export and import of goods as key components of foreign economic activity of transport.

Key words: *transport, economy, logistics, freight transportation, passenger transportation, investments, international treaties, tariff policy*

УДК 631.240.4

ОБГРУНТУВАННЯ СКЛАДУ ПОСІВНИХ АГРЕГАТИВ ДЛЯ РІЗНИХ РІВНІВ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ СІВБИ

А. Ю. Горбовий, доктор технічних наук
Всеукраїнський центр підвищення кваліфікації державних
службовців і посадових осіб місцевого самоврядування
e-mail: gorboviy@ukr.net

Анотація. *Забезпечення оптимальних умов для проростання і розвитку рослин визначається конструктивними особливостями посівних машин, їх відповідністю біологічним особливостям культури, а також особливостям технологічних процесів вирощування.*

Робота посівних агрегатів оцінювалася за показниками продуктивності, експлуатаційних витрат, затрат робочого часу, витрати палива на гектар обробітку. При цьому вибір агрегатів проводився з великого набору марок застосовуваних енергозасобів і машин, різних варіантів використання взаємозамінної техніки.

Проведений аналіз експлуатаційно-економічних показників використання посівних агрегатів, скомплектованих з енергетичних засобів і машин вітчизняного і зарубіжного виробництва.

© А. Ю. Горбовий, 2017